

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 89 IR
326 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP-18-1067(2); TAIS NR. 18-5418(3))**

2018-08-10 Nr. NV-2116

Vilnius

Projektą rengėja. Teisingumo ministerija.

Projekto tikslai. Įgyvendinti Konstitucinio Teismo 2017 m. birželio 26 d. nutarimą Nr. KT8-N6/2017 „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 320 straipsnio 4 dalies, 326 straipsnio 1 dalies 4 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“. Taip pat reglamentuoti psichologo, padedančio apklausti nepilnamečius liudytojus, nukentėjusiuosius, įtariamuosius, kaltinamuosius ar specialių apsaugos poreikių turinčius nukentėjusiuosius Baudžiamojo proceso kodekso nurodytais atvejais, procesinį statusą, įtvirtinti jo teises.

Dabartinė situacija. Dabartiniu metu Baudžiamojo proceso kodekse nėra numatyta galimybė apeliacinės instancijos teismui priimti nutartį panaikinti nuosprendį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui tais atvejais, kai ištyrus ir įvertinus įrodymus apeliacinės instancijos teisme, galėtų būti padaryta išvada, kad veikos faktinės aplinkybės iš esmės skiriasi nuo nustatytųjų pirmosios instancijos teismo ar veika gali būti perkvalifikuota ir tai gali lemti esminį nuteistojo, išteisintojo ar asmens, kuriam byla nutraukta, padėties pabloginimą ir dėl to būtų peržengtos bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribos.

2018 m. liepos 1 d. įsigaliojo nauja Baudžiamojo proceso kodekso 186 str. redakcija, numatanti, kad į mažamečio liudytojo ar mažamečio nukentėjusiojo apklausą visuomet, taip pat į nepilnamečio liudytojo ar nepilnamečio nukentėjusiojo apklausą dėl nusikaltimų žmogaus gyvybei, sveikatai, laisvei, seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, vaikui ir šeimai, dėl pelnytos iš nepilnamečio prostitucijos ar nepilnamečio įtraukimo į prostituciją arba kitais atvejais, kai to prašo proceso dalyviai arba ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro ar ikiteisminio tyrimo teisėjo iniciatyva, privalo būti kviečiamas psichologas, kuris padeda apklausti nepilnamečių, tačiau Baudžiamojo proceso kodekse nėra nustatytas tokio psichologo teisinis statusas.

Projekto esmė. Siūloma:

- numatyti galimybę apeliacinės instancijos teismui priimti nutartį panaikinti nuosprendį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti teismui ir tais atvejais, kai ištyrus ir įvertinus įrodymus apeliacinės instancijos teisme padaroma išvada, kad veikos faktinės aplinkybės iš esmės skiriasi nuo nustatytųjų pirmosios instancijos teismo ir (ar) veika gali būti perkvalifikuota ir tai gali lemti esminį nuteistojo, išteisintojo ar asmens, kuriam byla nutraukta, padėties pabloginimą ir dėl to būtų peržengtos bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribos;
- reglamentuoti psichologo, padedančio apklausti nepilnamečius liudytojus, nukentėjusiuosius, įtariamuosius, kaltinamuosius ar specialių apsaugos poreikių turinčius nukentėjusiuosius procesinį statusą ir teises – įtvirtinti, kad psichologai yra specialistai Baudžiamojo proceso kodekso prasme ir jiems taikomos Baudžiamojo proceso kodekso nuostatos, kurios reglamentuoja specialisto pasitelkimo tvarką, jo pareigas, atsakomybę, nušalinimo tvarką ir pan.

Derinimas. Projektas svarstytas 2018 m. liepos 24 d. tarpinstituciniame pasitarime. Įvertinus tarpinstituciniame pasitarime išsakytas pastabas bei Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas, atsisakyta ankstesnio projekto siūlymo papildyti Baudžiamojo proceso kodeksą 11² str.

Patikslintam projektui Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų neturi.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatoms. Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė